

Uchwała przyjęta na Kongresie EPL, St. Julian's (Malta), 29–30 marca 2017 r.

W kierunku spójnego społeczeństwa: zwalczanie islamskiego ekstremizmu

Otwarte i tolerancyjne społeczeństwa, a także rozdział państwa od kościoła to istotne osiągnięcia europejskiej historii i cywilizacji zachodniej. Wynikają one z naszego judeochrześcijańskiego dziedzictwa i z Oświecenia, które kultywowało spójność, wzajemne zrozumienie i krytyczne myślenie. Osiągnięcia te stanowią klucz do sukcesu cywilizacji zachodniej. Unia Europejska opiera się na podstawowych wartościach, które obejmują demokrację, rządy prawa i przestrzeganie praw podstawowych. W Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej uwzględniono wolność wypowiedzi i religii, a także prawo do równości. Te wartości i prawa podstawowe stanowią podwaliny naszych społeczeństw i odnoszą się do wszystkich, niezależnie od pochodzenia, religii czy płci. Otwartość i tolerancja wobec innych kultur wzbogacała w przeszłości nasze kultury i również w przyszłości będzie korzystna dla naszych społeczeństw. EPL pragnie, aby nasze społeczeństwa były przyjazne i dawały każdemu poczucie przynależności. Musimy jednak zdefiniować nasze wartości – będące wynikiem toczących się przez stulecia walk, które ukształtowały obecną Europę – jako wspólną podstawę i warunek wstępny dla każdego, kto zechce być częścią naszej wspólnoty. W wielu krajach europejskich muzułmanie stanowią integralną część naszych społeczeństw, a większość muzułmanów w Europie dobrze zintegrowała się ze społecznościami, w których żyją.

Musimy jednak bardziej zdecydowanie przeciwdziałać wzrastającej tendencji do tworzenia równoległych społeczeństw i autosegregacji, które to zjawiska podsyca „islamizm” szerzący się w części społeczności muzułmańskich w Europie. Islamizm jest teokratyczną ideologią, której celem jest zdominowanie ogółu społeczeństwa; ideologią, w której prawo musi być zgodne z islamskim prawem szariatu. W islamizmie nie chodzi zatem w pierwszej kolejności o wymiar duchowy: chodzi przede wszystkim o prawo. Ideologia ta pozostaje zatem w wyraźnej sprzeczności z naszym zobowiązaniem do rozdziału w naszych społeczeństwach państwa od kościoła. Islamizm jest często wspierany i finansowany przez państwa rejonu Zatoki Perskiej, takie jak Arabia Saudyjska i Katar; działania te często mają wyraźnie polityczny cel i stwarzają ryzyko dalszej alienacji (zarówno muzułmanów, jak i osób niebędących muzułmanami) oraz wspierania podziałów i nietolerancji. Również wpływ Turcji na jej europejską diasporę, za pośrednictwem tureckiego Ministerstwa Spraw Religijnych (*Diyanet*), staje się coraz większym powodem do niepokoju. Szerzenie nienawiści do osób niebędących muzułmanami, a także mizoginia i odrzucenie zasady równości każdego człowieka i demokracji, to cechy charakteryzujące islamskie ruchy, jakimi są salafizm i wahhabizm. Ruchy te nie tylko są sprzeczne z porządkiem konstytucyjnym naszych krajów, lecz również zapewniają ideologiczne podstawy dla terroryzmu dżihadystów. Dlatego też należy zaostrzyć walkę z tymi ideologiami. Oprócz tego, że osłabiają one pokój i podważają prawa człowieka i rozwój na Bliskim Wschodzie, zagrażają one również pokojowi i procesom pokojowej integracji w naszych własnych społeczeństwach. Powinniśmy natomiast umacniać, zarówno w Europie, jak i na świecie, pozycję racjonalnego islamu, w którym podkreśla się wolną wolę i rozum ludzki i który jest zgodny z takimi wartościami, jak uniwersalne prawa człowieka i liberalna demokracja.

Wolność religii to ważna wartość europejska, którą trzeba chronić w odniesieniu do wszystkich wyznań. Nie wolno jednak pozwolić, aby zasada ta miała wyższą rangę niż inne podstawowe wartości, które również stanowią podwaliny naszych społeczeństw. Wolność religii kończy się tam, gdzie stoi ona w sprzeczności z innymi podstawowymi zasadami, mianowicie z prawami naszych społeczeństw oraz z bezpieczeństwem osób zamieszkujących nasze kraje.

W naszych systemach kształcenia musimy w większym stopniu skoncentrować się na nauczaniu europejskich wartości, takich jak tolerancja, wolność wyznania, rozdział państwa od kościoła czy równość kobiet i mężczyzn. Doświadczenie pokazuje, że integracja powinna oznaczać coś więcej, niż jedynie uczestnictwo w danej społeczności czy opanowanie języka państwa przyjmującego: Integracja jest najskuteczniejsza wówczas, gdy nowo przybyłe osoby szanują i przyjmują nasze wartości, prawa i obowiązki. Musimy uczynić wszystko, co w naszej mocy, aby zapewnić każdemu szansę pełnego uczestnictwa w naszych społeczeństwach, działając w oparciu o programy, których celem jest integracja nowo przybyłych osób na naszych rynkach pracy i w naszych systemach kształcenia, oraz zwracając szczególną uwagę na uczestnictwo kobiet. Uznając rolę kobiet w integracji, zyskujemy również silniejszych zwolenników tego procesu.

Integracja imigrantów stała się politycznym priorytetem, który należy realizować nie tylko w różnych obszarach polityki, lecz również na różnych szczeblach kompetencji (unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym), a także poprzez zaangażowanie podmiotów pozarządowych i powierzenie im odpowiedzialności za tę kwestię; chodzi tu m.in. o organizacje społeczeństwa obywatelskiego, w tym wywodzące się z diaspor i społeczności imigrantów oraz pracujące z tymi społecznościami, które wyraźnie przyjmują nasze wartości, prawa i zasady.

EPL wzywa do:

- podjęcia na poziomie międzynarodowym i europejskim skuteczniejszych działań w walce z ISIS/Daiszem i innymi grupami *dżihadystyczno-salafickimi* w Syrii, Libii i Iraku, tak aby ideologie islamistyczne utraciły swoją „bazę” i obozy szkoleniowe dla dżihadystów;
- zwalczania wszystkich ideologii religijnych sprzecznych z naszymi zachodnimi wartościami, w tym ideologii salafizmu i wahhabizmu, na których opierają się działania ISIS/Daiszu; należy przy tym współpracować z krajami i instytucjami południowego regionu Morza Śródziemnego;
- umocnienia europejskiej polityki zwalczania terroryzmu i radykalizmu oraz do wspierania współpracy państw członkowskich w tym obszarze;
- zapewnienia przez państwa członkowskie priorytetowej ochrony dla szczególnie wrażliwych grup w obozach dla uchodźców i ośrodkach recepcyjnych;
- ściślejszej kontroli zewnętrznych granic strefy Schengen poprzez poprawę dostępu do istniejących baz danych, a także przez zwiększenie oraz wzmocnienie zasobów ludzkich i technicznych, które są obecnie dostępne na granicach, aby zapewnić w ten sposób skuteczne kontrole (w tym kontrole posiadania broni), umożliwiając jednocześnie swobodne przemieszczanie się wewnątrz UE;
- usprawnienia współpracy i wymiany informacji między Europolem a służbami wywiadu i bezpieczeństwa wszystkich państw członkowskich, a także do zwiększenia zasobów technicznych i ludzkich Europolu w celu umożliwienia realizacji skutecznych strategii monitorowania (dotyczących zwłaszcza osób powracających);

- intensyfikacji współpracy między państwami członkowskimi UE a centrum doskonałości w ramach sieci upowszechniania wiedzy o radykalizacji postaw: przykładowo poprzez wymianę danych na temat powracających zagranicznych bojowników w celu zapobiegania i przeciwdziałania radykalizacji postaw na szczeblu wspólnotowym;
- ponownego rozważenia polityki UE wobec krajów finansujących islamski terroryzm;
- sprawowania przez organy państw członkowskich UE nadzoru nad finansowaniem meczetów i stowarzyszeń islamskich przez zagraniczne podmioty, a także do zakazania takich praktyk w sytuacji, gdy istnieją powody, by sądzić, że fundusze te mogą przyczyniać się do radykalizmu, ekstremizmu, przemocy, a nawet terroryzmu w naszych krajach; wzywamy natomiast do wspierania, zarówno w Europie, jak i na świecie, racjonalnego islamu, w którym podkreśla się wolną wolę i rozum ludzki i który jest zgodny z takimi wartościami, jak uniwersalne prawa człowieka i liberalna demokracja;
- zakazania wszelkich prób tworzenia równoległych systemów sądowych (tj. rad szariatu), które lekceważą zasadę równości i inne podstawowe zasady gwarantowane w naszych konstytucjach;
- wprowadzenia zakazu używania zasłon zakrywających całą twarz (tj. burki lub nikabu) w miejscach publicznych, zarówno ze względów bezpieczeństwa, jak i z uwagi na to, że możliwość obserwacji twarzy drugiego człowieka stanowi w Europie integralny element komunikacji międzyludzkiej;
- zapobiegania skupiskom tysięcy obywateli państw trzecich w jednej lokalizacji, ponieważ utrudnia to integrację i włączanie w główny nurt europejskiego społeczeństwa;
- upoważnienia i zachęcenia muzułmańskich obywateli UE do promowania racjonalnego islamu, który jest tolerancyjny, krytyczny, pokojowy, a także zgodny z wartościami wyznawanymi przez nasze społeczeństwa i prawami obowiązującymi w naszych krajach;
- traktowania przez państwo prawnych podstaw i przepisów islamu w taki sam sposób, jak ma to miejsce w przypadku innych religii;
- promowania uniwersalnych wartości, o których mowa w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, zwłaszcza w kontekście systemu kształcenia (np. poprzez nauczanie etyki);
- umacniania relacji między muzułmanami a społecznościami niemuzułmańskimi w celu wspierania dialogu i debaty, a także w celu przezwyciężenia napięć i wspólnego tworzenia solidnych projektów;
- wzmocnienia inicjatyw międzywyznaniowych, aby w ten sposób zachęcić wspólnoty religijne do otwartej, konstruktywnej i pokojowej interakcji;
- zapewnienia na szczeblu UE lepszej koordynacji działań między wszystkimi szczeblami władzy, jeśli chodzi o opracowywanie, wdrażanie i rozpowszechnianie najlepszych praktyk w zakresie integracji;
- zapewnienia korelacji między świadczeniami z pomocy społecznej, które państwa członkowskie przyznają nowo przybyłym obywatelom państw trzecich, a spełnieniem obowiązkowych wymogów w zakresie integracji;
- wprowadzenia i rozszerzenia zakresu studiów islamistycznych w państwach członkowskich UE; istotne jest, aby kształcić nauczycieli i imamów w Europie, zapewniając w ten sposób zgodność lekcji i kazań z wartościami otwartych i tolerancyjnych społeczeństw oraz propagując w państwach członkowskich UE ducha obywatelstwa w oparciu o otwarty patriotyzm, sprzyjający włączeniu społecznemu;

- udostępnienia przez Komisję Europejską i państwa członkowskie funduszy i innych zasobów na potrzeby społeczeństwa obywatelskiego, w tym dla organizacji działających na rzecz praw kobiet i praw człowieka, które to środki zapewnią pomoc, wsparcie włączenia społecznego oraz rozwój programów mających na celu zwiększenie świadomości w zakresie praw człowieka i równości płci;
- podjęcia działań informacyjnych w celu zwiększenia wśród społeczności muzułmańskich zaufania do organów publicznych;
- zwalczania dyskryminacji, zwłaszcza na rynku pracy; wzywamy z jednej strony do tworzenia miejsc pracy i możliwości – szczególnie dla społeczności imigrantów oraz dla osób obcego pochodzenia, wśród których stopa bezrobocia jest znacznie wyższa niż przeciętna – a z drugiej strony do dostarczania zachęt do szukania pracy poprzez powiązanie świadczeń z pracą;
- zwiększenia działań zapobiegawczych na szczególnie wrażliwych obszarach poprzez pracę socjalną i współpracę policji ze społecznościami lokalnymi, a także poprzez promowanie klubów sportowych i zapewnianie aktywności dla młodzieży;
- położenia szczególnego nacisku na integrację kobiet ze środowisk imigranckich – zarówno poprzez kształcenie adresowane do kobiet i do mężczyzn, jak i za pomocą programów na rzecz zatrudnienia;
- wspierania przez państwa członkowskie szybkiego wchodzenia nowo przybyłych migrantów na rynek pracy poprzez wczesną ocenę umiejętności i kwalifikacji – w połączeniu z nauką języka – nauczanie przedsiębiorczości i innych wymaganych umiejętności, a także poprzez konkretne doradztwo;
- umiejętnego wykorzystania unijnych instrumentów finansowania w celu zapewnienia skutecznego wejścia uchodźców na rynek pracy;
- zapewnienia środków służących zwalczaniu i zapobieganiu radykalizacji postaw w szkołach i na uczelniach wyższych;
- wprowadzenia programów zwalczania i zapobiegania radykalizacji postaw w więzieniach;
- wprowadzenia programów zwalczania i zapobiegania radykalizacji postaw w internecie i za pośrednictwem mediów społecznościowych, w tym do ustanowienia strategii alternatywnej narracji;
- osiągnięcia porozumienia w sprawie wspólnej europejskiej definicji „niezgodnych z prawem treści” w internecie, wzywając wszystkie państwa członkowskie do ustanowienia jednostek ds. monitorowania internetu, które działałyby na szczeblu krajowym i byłyby koordynowane przez Europol; w dłuższej perspektywie wzywa natomiast do wsparcia utworzenia w ramach Europolu europejskiej komórki odpowiedzialnej za usuwanie niezgodnych z prawem treści internetowych, przy zapewnieniu poszanowania i wsparcia dla prawa do wolności słowa;
- ustanowienia programów nauczania, które wspierają silniejsze poczucie przynależności do naszych społeczeństw i tożsamości kulturowych;
- zapewnienia obowiązkowego udziału wszystkich uczniów w zajęciach szkolnych, w tym uczestnictwa w zajęciach sportowych i lekcjach pływania, oraz do ścisłego unikania wyjątków ze względów religijnych: Programy nauczania powinny obowiązywać wszystkich, niezależnie od pochodzenia lub wyznania; działania sprzyjające nawiązywaniu dobrych relacji, takie jak obowiązkowe wycieczki szkolne i nauczanie etyki, mogą zapewnić lepszą integrację młodzieży z lokalnymi społecznościami;

- stworzenia solidnego mechanizmu oceny w celu monitorowania i pomiaru skuteczności stosowanych dotychczas polityk integracyjnych.